

[Svend Haugaard.]

efterretningstjenesten for at gå for vidt i registreringen og for at videregive oplysninger til fremmede nationer. Jeg mener, at anklagen, som den har været fremført gentagne gange, i mange henseender har været fremført med grund. Et resultat af anklagerne har været, at vi fik et kontroludvalg. Vi har fået meget lidt at vide om dette kontroludvalgs virksomhed, om det er aktivt, eller det ikke er det, og det er vel nok en fejl, at der på ingen måde over for de politiske partier aflægges nogen form for rapport om, hvilken aktivitet der foregår.

For 4 år siden kom der en regeringsbeslutning — det var kort tid efter, at VKR-regeringen var tiltrådt — gående ud på, at der skulle standses for registrering af lovlig politisk virksomhed. Det hjalp i betydelig grad. Siden har der været ret stille om sagen; det kunne tyde på, at beslutningen og dens praktiske gennemførelse har haft en god virkning. Der tilbagestår måske at få klaret, hvilke retningslinjer registrering skal foregå efter over for ulovlig virksomhed, og ikke mindst hvordan registrering må foregå, hvor der er tale om mistanke for ulovlig virksomhed, samt især hvordan indsamlet materiale, som senere viser sig at være indsamlet uden grund, fordi mistanken var ubegrundet, skal tilintetgøres. Hvis dette bliver klarlagt, er der rene linjer, og så tror jeg, at enhver kritik må forstumme.

Det radikale venstre ønsker disse retningslinjer fastlagt og kontrol med reglerne overholdelse. Spørgsmålet er: hvordan sker det bedst? Sker det bedst ved gennemførelse af forslaget om et parlamentarisk udvalg? Eller sker det bedst ved, at man strammer reglerne og mulighederne for det nuværende udvalg bl. a. ved at lade det omfatte det militære forsvar med sine beføjelser?

Jeg ser, at ministeren over for offentligheden har erklæret, at det gælder om at skaffe ro om efterretningstjenesterne, og vi hørte lidt af det samme fra den konservative taler her i dag. For os er det ikke det primære i sagen. Derimod er det primære, at befolkningen sikres mod unyttig og meningsløs registrering. Dette vil antagelig også give ro om efterretningstjenesterne, hvad vi naturligvis ikke har noget imod.

Spørgsmålet er: hvordan får vi bedst denne sikring? Hvis det parlamentariske

udvalg skal kunne klare dette, må det have alle oplysninger, det må have lov til at grave til bunds. Men jeg ser, at ministeren i sine forhåndsudtalelser har erklæret, at et sådant udvalg ikke kan få alt at vide trods den påbudte tavshedspligt. Denne ministerudtalelse nedsætter vores sympati for forslaget omtrent til nul. Vi er naturligvis parat til at overveje, hvad der er den bedste fremgangsmåde, men hvis det skal være et parlamentarisk udvalg, så skal det i hvert tilfælde ikke være et gidselsystem, der kan benyttes til at rokke ved ministeransvaret, som det forslag, der nu foreligger, tegner til at blive. Vi ønsker absolut ikke at forflygtige ministeransvaret.

Der er måske andre udveje, og vi kan pege på den mulighed; at man kunne skærpe kontrolmulighederne for det nuværende udvalg bl. a. ved at udvide det til også at gælde det militære efterretningsvæsen samt ved at lade dette udvalg med visse mellemrum drøfte resultater og retningslinjer med et folketingsudvalg med den opgave at sikre, at kontrollen virker og ikke blot eksisterer på papiret.

Vi er ikke mindst på baggrund af ministerudtalelserne meget skeptiske over for det forslag; der her foreligger, men vi er meget villige til i et udvalg at drøfte alternative muligheder, som kan sikre en effektiv kontrol.

Gert Petersen: Det lovforslag, som nu foreligger her, er et forslag, som socialistisk folkeparti har efterlyst længe. Må jeg lige have lov til at indskyde, at jeg ikke helt kan give hr. Orla Møller ret i, at det er et ét år gammelt socialdemokratisk forslag, for jeg tror, det er 2 eller 3 år siden, at socialdemokratiet ligesom svingede om og begyndte at tilslutte sig de synspunkter, socialistisk folkeparti har givet udtryk for i denne sag. Vi stillede f. eks. et dagsordensforslag den 29. november 1969, som gik ud på, at vi opfordrede folketinget til at nedsætte et udvalg, der skulle undersøge mulighederne for en effektiv parlamentarisk kontrol med politiets efterretningstjeneste. Vores indsigt i hele Kejsergadesagen har styrket vores ønske om en sådan effektiv parlamentarisk kontrol. Jeg må gøre opmærksom på, at der i den beretning, som det såkaldte Kejsergadeudvalg afgav, fandtes en mindretalsudta-